

Variace na motivy
**LEGENDY O VZNIKU KOSTELA
NANEBEVZETÍ PANNY MARIE V PEKAŘOVĚ**

Stalo se to (jestli se to tedy stalo) za časů vlády Františka I. Dobrého, i když časy to tenkrát příliš dobré nebyly. To datum se učí děti ve škole do dneška - 2. prosince 1805 - bitva u Slavkova. Vznešená jména: rakouský císař František I., ruský car Alexandr I. a císař Francouzské republiky Napoleon I., ale také tisíce mrtvých a zraněných.

Na Moravě se tehdy povídalo po hospodách: „Napoleon přijde a zruší robotu!“, jenže Napoleon přišel, robotovalo se dál a Francouzi drancovali zemi stejně bezohledně jako poražení Prusové a Rakušáci.

Od té hrozné bitvy uplynul už hodný čas, ale na Moravě se stále potulovali vojáci, od kterých se dalo čekat cokoli. Jeden z francouzských regimentů táhl na Hanušovice, oddíl s válečnou pokladnou vedla cesta proti proudu Račinky k Pekařovu.

Legenda stroze praví, že rychtář se synem se odhodlali ke zlému činu a velitele oddílu ve spánku přepadli a zabili - snad z nepřátelství či z chtivosti po penězích. Oba ale poté tížilo svědomí a nemohli najít klid. Rychtář onemocněl a v roce 1810 odešel na Pravdu Boží. Jeho syn dal tehdy na svém pozemku zřídit hřbitov, ke kterému roku 1824 přibyla kaple Nanebevzetí Panny Marie.

Co a proč se tehdy v Pekařově přihodilo už ale nikdo jistě nepoví, možná do toho rychtář se synem spadli takřka nevinně:

Mohlo to být třeba na počátku zimy, pekařovská kotlinka už byla vybílená sněhem a malého Johanna zábly prsty u nohou. Sledoval šíp divokých husí letících pod šedým nebem a přemýšlel, jaké to asi je tam daleko na jihu. Oči mu sklouzly dolů na cestu z údolí a na ní uviděl cizí vojáky. Hned běžel s tou zprávou do vsi a byla to zpráva zlá: Francouzský hejtman si dal zavolat rychtáře: "Zítřa o polednách odevzdáte dva díly úrody, nebo vystřílím půlku vesnice!" a klid'ánko se k němu na rychtu i s pokladnou nastěhoval na noc. Ale rychtář Franz Müller věděl, byl si děsivě a nesnesitelně

jistý, že to vyjde nastejno - když přijdou o zásoby, polovina dědiny se jara nedožije. A tak se možná rozhodl k tomu hroznému činu, o kterém mluví legenda, a obětoval svoji duši za životy pekařovských.

Nebo to možná bylo v parném létě a v úzce sevřeném údolí zastihla regiment řádná bouřka. Z nebe crčely provazy vod, potok se rozvodnil a prašná cesta se stala bahnitým řečištěm. Z velitele oddílu, který i ve slunečném počasí byl příkře nerudný a zlý, se v bouři stal hotový satanáš. V přítmí černých mračen metal blesky hrozivější těch nebeských a spílal svým vojákům strašlivými kletbami. Těžký vůz s pokladnou totiž zapadl na rozbředlé cestě a všechno úsilí bylo marné - vyprostit se ho nepodařilo. Nehnul s ním ani pár volů, které na hejtmanův rozkaz přivedli z dědiny.

Se soumrakem poručil francouzský oficír odnést pokladnici na rychtu, která stávala na dolním konci Pekařova (dneska na tom místě zjara mezi kamennými kvádry kvetou v prameništích stovky zlatých petrklíčů). Tam pro sebe a okovanou truhlu zrekvíroval nejlepší světnici a zavolal si rychtáře na kobereček. Sdílel mu v nepřičetném hněvu, že celá ves se dopustila spiknutí proti němu a tím i celému vojsku císaře Napoleona a nazítlí si to s nimi vyřídí (on, ne Napoleon).

Rychtář se rozumně bránil, že přece není zodpovědný za rozmary počasí a už vůbec ne za přetíženost povozu s pokladnicí nad všechny armádní normy. Na to rozlíčený hejtman vytasil šavli a už se hnal po bezbranném rychtáři. V poslední vteřině vstoupil do místnosti rychtářův syn a vida nachylující se tragédii, popadl ze stěny misník (obdoba dnešní horní skříňky kuchyňské linky, ale mnohem hezčí) se svátečním servisem a mrštíł jej proti rozběsněnému Francouzovi. Rána byla přesná a hejtmanova černá duše šla přímo do pekla.

Když se otec a syn Müllerovi vzpamatovali z té hrůzy, zakopali hejtmanovo tělo daleko v lese a obsah pokladnice pod stromy ve stráni za potokem.

Přišlo ráno omyté bouřkou a zbytek zdecimovaných Francouzů rád uvěřil, že nenáviděný velitel prchl i s penězi (po včerejším porušení všech možných nařízení a vojenských pravidel o

převozu armádní pokladnice). V Pekařově beze smutku zanechali prázdnou truhlu i rozbitý vůz a rozešli se do světa. Hrozivé nebezpečí pro celou osadu bylo zažehnáno a jen rychtář se synem věděli, čím byl klid a mír vykoupen.

Jak to bylo doopravdy, to se nedozvíme, ale legenda naznačuje sílu svědomí, které usilovně hryzalo, až se mladý Müller vydal do lesa za potok, válečný poklad vykopal a dal za něj postavit kapli Nanebevzetí Panny Marie. Trochu jako prosbu za odpuštění za zmařený život a trochu jako poděkování za Osud, který dal přežít rychtářů i celé dědině tenkrát té děsivé noci. A že po ní přišlo pro celý Pekařov všední mokré ráno, nasáklé nadějí na další obyčejné dny.

A od té doby se pekařovští scházeli v tomto Domě Božím za dnů všedních i svátečních, v okamžicích smutku i radosti přes 120 let, až po Slavnou Mši Svatou, slouženou ve svátek Nanebevzetí Panny Marie 15. srpna 1946, která byla tou poslední v jejich rodném podhůří Altvatergebirge.

Jako zázrakem unikla kaple v 50. letech buldozerům, které srovnaly se zemí většinu opuštěných pekařovských stavení. Ale přes snahu těch, kterým její osud ležel na srdci, pomalu chřadla. Omítka i tašky z šedé břidlice braly za své, přilehlý hřbitov se měnil v les a z cesty už byla vidět jen špička zvonice. A když zas jednou po více než půl století přišel 15. srpen, sešli se lidé v pustém a otlučeném svatostánku. Strach, jestli vydrží propadlý strop narychlo podepřený kulatinami, až se rozezní lesní rohy, ten asi nebyl namístě. Zato dřevou střechou nakouklo Nebe, aby se ujistilo, kde činit další zázraky... Sedm let nato, ve svátek Nanebevzetí Panny Marie, když se zvedly mlhy a nad kaplí zazářilo modro nebe, požehnal opravenou kapli arcibiskup olomoucký.

A teď už jen zavěsit zvon, opravit hřbitovní zeď, vydláždít...

Nebesky modré díky všem,
kteří pomáhali a pomáhají vracet do života
kapli Nanebevzetí Panny Marie v Pekařově.

Na počátku adventu 2010
v zasněžené dolině pod Pekařovem
(na motivy **Pověstí sester Rotterových z roku 1962**)
za o.s. Obnova kulturního dědictví údolí Desné
Filoména.cz

Legenda o vzniku kostela Nanebevzetí Panny Marie v Pekařově

